

Przystanek historia

<https://przystanekhistoria.pl/pa2/teksty/104980,Sprawa-Zoolog-Nieudana-proba-werbunku-Michala-Suminskiego-przez-SB.html>

MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH

TAJNE

SPRAWA
OPERACYJNEGO SPRAWDZENIA
Nr.....

Zoolog

Wydział „G” R.M.M.U. m. st. Warszawy
ZAREGISTROWANO
W EVIDENCJI SPRAW
Kod Nr. 822
Data 17.5.62 podpis *Kata*

2091/III

m. p.

Nr składowy mater. operac.	2091/III
Kategoria akt	III

Zaczęto dn. .... 196... r.
Zakończono dn. .... 196... r.

EO-77 **IPN BU 020811858**

Strona tytułowa sprawy operacyjnego sprawdzenia kryptonim „Zoolog”. Z zasobu AIPN

ARTYKUŁ

Sprawa „Zoolog”. Nieudana próba werbunku Michała Sumińskiego przez SB

OKRES HISTORYCZNY

(1956-1970) Od Października do Grudnia (1970-1980) Od Gdańska do Gdańska (1980-1990) Epoka Solidarności

Autor: KINGA MIERZEJEWSKA, KATARZYNA OSTROWSKA 04.01.2024

„I kudłate i łaciate, pręgowane i skrzydlate. Te, co skaczą i fruują na nasz

program zapraszają”. Zwierzyniec był jednym z najpopularniejszych programów dla dzieci i młodzieży, emitowanym w programie pierwszym Telewizji Polskiej przez blisko 20 lat (1968-1988).

Na program składały się opowieści o zwierzętach, filmy przyrodnicze, były też kreskówki (m.in. „Pies Huckleberry” czy „Miś Yogi”). Jego prowadzącym, niestrudzonym gawędziarzem, był Michał Sumiński.

Okiem „Rogera”

Michał Sumiński (13 grudnia 1915 – 24 grudnia 2011) był kapitanem morskim, działaczem społecznym w sporcie motorowodnym, dziennikarzem, autorem książek o tematyce żeglarskiej, popularyzatorem przyrody i zapalonym myśliwym. Od lat 50. XX w. pozostawał w zainteresowaniu Służby Bezpieczeństwa, która uznała, że warto wykorzystać jego liczne kontakty i znajomości wśród emigracji polskiej oraz to, że często wyjeżdża za granicę.

Michał Sumiński na zdjęciu z akt sprawy operacyjnego sprawdzenia kryptonim „Zoolog”.

Fot. z zasobu AIPN

W październiku 1962 r. Komenda MO m.st. Warszawy zarejestrowała Michała Sumińskiego do sprawy operacyjnego sprawdzenia kryptonim „Zoolog”. W aktach tych znajduje się informacja przyjęta od źródła ps.

„Roger”, zawierająca charakterystykę Michała Sumińskiego:

„[...] Duża inteligencja i czytanie, oraz swoboda w nawiązywaniu i utrzymywaniu znajomości i przyjaźni z ludźmi. Jako dziennikarz bardzo przeciętny, raczej słaby, no, ale pracuje w tym fachu zaledwie od paru lat. Ewentualne pozyskanie go byłoby chyba najłatwiejszą rzeczą w świecie. Wystarczy mu powiedzieć, czego się od niego żąda. Nie przypuszczam, aby miał jakiejkolwiek zahamowania jakiejkolwiek natury”.

Konieczna była weryfikacja tej oceny.

Dyplomata zastanawiający się nad każdym słowem

Sprawę „Zoolog” szybko, bo już 28 sierpnia 1963 r., zakończono. W postanowieniu o zaniechaniu i przekazaniu do archiwum możemy przeczytać, że:

„w/w w chwili obecnej nie odpowiada wymogom operacyjnym po interesujących nas zagadnieniach”.

A więc założonych celów nie osiągnięto.

MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH
TAMBE

**SPRAWA
OPERACYJNEGO SPRAWDZENIA**

Nr _____

Zadaj

m.p. _____

2091/IV

Nr składowy: 2091/IV
Kategoria akt: IV

Zaczęto dn. _____ 196 r.
Zakończono dn. _____ 196 r.

IPN BU 020811858

60-37

**Strona tytułowa sprawy
operacyjnego sprawdzenia
kryptonim „Zoolog”. Z zasobu
AIPN**

Z opisem Michała Sumińskiego możemy się zetknąć również w sprawie krypt. „Wenecja” (IPN BU 0192/130 t. 4), w której jest on osobą przechodzącą. Notatkę sporządził oficer operacyjny Wydziału IV Departamentu II MSW po spotkaniu, jakie odbył z nim w warszawskiej kawiarni WZ w styczniu 1958 r. Píše w niej m.in. tak:

„[...] Reasumując wrażenia z rozmowy należy stwierdzić, że mimo cechującej Sumińskiego M. uprzejmości jest on dyplomatą zastanawiającym się nad każdym słowem i zachowującym w stosunku do nas ostrożną rezerwę. Robi wrażenie raczej lojalnego obywatela, niż oddanego członka Partii. Jego ostrożność, a jednocześnie sprytnie sondujący sposób prowadzenia rozmowy, przy jakichś oznakach mego zainteresowania jakąś osobą o której on mówi, robi nieco „oślizgłe” i nieprzyjemne wrażenie. Te ostatnie uwagi są oczywiście czysto subiektywne, jednak nie robi on wrażenia człowieka, któremu można bezwzględnie ufać i raczej konieczna jest w tym wypadku pewna rezerwa”.

Jeszcze w latach 70. XX w. Michał Sumiński był poddawany obserwacji, o czym mogą świadczyć zapisy w kartotece Biura „B” MSW.

Więcej interesujących materiałów na profilu **Archiwum IPN**

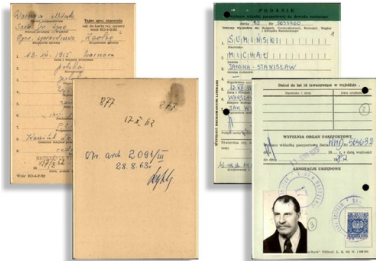

**Karty dotyczące Michała
Sumińskiego z kartoteki**

ogólnoinformacyjnej Biura „C”

MSW oraz z kartoteki Biura „B”

MSW. Z zasobu AIPN

Karta z kartoteki ogólnoinformacyjnej Stołecznego Urzędu Spraw Wewnętrznych dotycząca SOS krypt. „Zoolog” oraz podanie o wydanie wkładki paszportowej do dowodu osobistego złożone przez Michała Sumińskiego. Z zasobu AIPN

COFNIJ SIĘ